شينجياڭ استىق حاۋىپسىزدىگى نەگىزىن جان ـ جاقتى بەكەمدەدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

جەردى اينالىمعا سالىپ، جوعارى ولشەمدى ەگىنجاي قۇردىق. بۇگىنگى كۇندەرى تۇقىم سەبۋ ماشيناسىندا بەيدوۋ جول نۇسقاۋشىسى بار، سۋارۋدا سۋ مەن تىڭايتقىش ٴبىر تۇلعالاندىرىلعان وزىندىك قۇندى ۇنەمدەپ، ونىمدىلىكتى ارتتىراتىن جاڭا تەحنيكا قولدانىلعان، ٴدارى شاشۋدا، تىڭايتقىش بەرۋدە ۇشۋ اپپاراتىنان پايدالانامىز“.

اۋىل شارۋاشىلىق عىلىم ـ تەحنيكاسى مەن جابدىعىنا سۇيەنگەن ٴتىپتى دە كوپ استىق ەگەتىن شارۋالار ”التىن ايكىش“ كوتەردى. شينجياڭ جينى 8000عا جۋىق عىلىم ـ تەحنيكا ارناۋلى قىزمەتكەرىن نەگىزگى ساتىنى شىكەرلەي ارالاپ جاڭا تەحنيكالاردى جالپىلاستىرۋعا، پايدالانۋعا تاڭداپ جىبەردى. كەزەكتە تۇتاس رايوندا ٴبيدايدىڭ، كۇرىشتىڭ، جۇگەرىنىڭ جالپىلىق ماشينالاسۋ مولشەرى جەكە ـ جەكە %98.9كە، %94كە، %89.7كە جەتتى. 2022 ـ جىلى تۇتاس رايوندا استىقتىڭ ورتاشا مۋ باسىندىق بىرلىك ٴونىمى 496.73 كيلوگرام بولىپ، الدىڭعى جىلداعىدان 8.8 كيلوگرام كوبەيدى.

تۇقىم ـــ اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ”چيپى“. تاياۋ جىلداردان بەرى، شينجياڭ وسى زامانعى تۇقىم شارۋاشىلىعىن جەدەل دامىتىپ، ساپالى تۇقىم جەتىلدىرۋدە جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتتى. كەزەكتە تۇتاس رايوننىڭ استىق وندىرىسىندە تاڭداۋلى تۇقىمنىڭ قامتۋ مولشەرى %99تەن اسىپ، سولتۇستىك شينجياڭدا جۇگەرىنىڭ ”تونناليق استىق اتىزىنىڭ“ جەر اۋدانى %60تان اسىپ، تۇگەلدەي بۇكىل ەلدىڭ الدىڭعى دەڭگەيىنە جەتتى.

”جاڭا سورتتان پايدالانعانان كەيىن، مۋ باسىندىق ورتاشا تابىس شامامەن 200 يۋانداي جوعارىلادى“. بۇراتالا موڭعۇل اۆتونوميالى وبلىسى بۇراتالا قالاسى شويىڭپان قالاشىعىنداعى جۇگەرى ەگۋشى سۋ جيە بىلاي دەيدى: ”بيىل استىقتا، جەمگە بىردەي پايدالانىلاتىن جاڭا سورتتى ەكتىم، ونى استىق مانەرلەۋگە جانە سۇرلەنگەن جەم ـ ٴشوپ وندىرۋگە پايدالانۋعا بولادى، قايسىسىنىڭ باعاسى جوعارى بولسا، سول نەگىزىندە ساتامىز، ٴتۇسىمى ارتىپ عانا قويماي، جالپىلىق ونىمدىلىگى دە ورنىقتى جوعارىلادى“.

سۋدان جوعارى ٴونىمدى پايدالانۋ شينجياڭنىڭ اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن اناعۇرلىم بەرىك قامتاماسىزدىققا يە ەتتى. شينجياڭ اۆتونوميالى رايوندىق سۋ بايلىعىن باسقارۋ كوميتەتىن قۇرىپ، تۇتاس رايوننىڭ ٴبىر تۇتاس سۋ بايلىعىن باسقارۋ جۇيەسىن ورناتۋدى ىلگەرىلەتىپ، كەلەلى ينجەنەريا قۇرىلىستارىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. 2022 ـ جىلى تۇتاس رايوننىڭ سۋارۋعا پايدالانىلاتىن سۋمەن قامداۋى 4 ميلليارد 954 ميلليون تەكشەمەتر ارتىپ، ەگىس داقىلدارىنىڭ ەگىلگەن جەر اۋدانى 3 ميلليون 10 مىڭ مۋ مولايدى.

”پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن جانە ورتالىقتىڭ اۋىل ـ قىستاق قىزمەتى ٴماجىلىسىنىڭ رۋحىن جاپپاي دايەكتىلەندىرگەن، تياناقتاندىرعان شينجياڭ استىق ٴوندىرىس قۋاتىن جوعارىلاتۋ ارەكەتىن شىكەرلەي اتقارىپ، بىرلىك ٴونىمدى ارتتىرۋعا كۇش سالىپ، ٴبيدايدىڭ جالپى ٴونىمىن ورنىقتىرۋعا سۇيەنىپ، كوپ شارانى قاتار جۇرگىزۋ ارقىلى ەگىمشىلىك اۋدانىن كەڭەيتىپ، بيىلعى استىق ٴتۇسىمىن 20 ميلليون توننا اينالاسىنا جەتكىزۋگە كۇش سالادى“. شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مەڭگەرمەسىنىڭ باستىعى قۇربانجان قۇتلۇق مىنانى ٴبىلدىردى: الداعى جەردە ماڭگىلىك نەگىزگى ەگىنجايدى تۇگەلدەي جوعارى ولشەمدى ەگىنجاي ەتىپ بىرتىندەپ قۇرىپ شىعىپ، ٴتۇسىمدى ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، مەملەكەتتىڭ استىق حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۋگە اناعۇرلىم زور ۇلەس قوسامىز.

(«حالىق گازەتىنىڭ» 2 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنگى 1 ـ بەتىندە باسىلعان)

ۋاكىلدەر مەن مۇشەلەر مىندەتىن وتەۋدە

مۇشە يۇكساك شيجات:

مادەنيەت ارقىلى حالىققا تيىمدىلىك جاساۋدىڭ اتويشىسى بولامىن

☐ **انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى جاڭ يۇنمەي**

وسى 1 ـــ 2 كۇندە مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ شينجياڭدا تۇراتىن مۇشەسى، شينجياڭ كوركەمونەر تەاترى وپەرا ۇيىرمەسىنىڭ مەملەكەتتىك 1 ـ دارەجەلى ارتيسى يۇكساك شيجات ۋاقىتتى قولدان بەرمەي ۇسىنىس جوبانى كەمەلدەندىردى.

”بۇل ـــ جۇڭگو تاجىك ۇلتىنىڭ قوداسپەن كوكبار تارتۋىن بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ ادامزاتتىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىنا ەنگىزۋ ٴوتىنىشىن بەرۋ جونىندەگى ۇسىنىس جوبا“، ـ دەدى يۇكساك شيجات تىلشىگە مۇقياتتىلىقپەن.

بىلتىر 7 ـ ايدا اۋىلى تاشقورعان تاجىك اۆتونوميالى اۋدانىنا تۇسسىلاپ بارۋ ورايىندا، يۇكساك شيجات تۇڭعىرەكتى ارالاپ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، قوعام جاعدايى مەن ەل اۋانىن ۇعىسقان بولاتىن.

قوداسپەن كوكبار تارتۋ جونىندەگى ۇسىنىس جوبا ونىڭ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەن مازمۇندارىنىڭ ٴبىرى. ”مەن لاچين بايەكەنىڭ وتباسىندا دا بارىپ، ول ۇيدەگى قاريامەن امانداستىم“. يۇكساك شيجات: ”سول ارادان مەن ٴار ۇلت بۇقاراسى ٴۇشىن اناعۇرلىم ويداعىداي قىزمەت وتەۋ رۋحاني كۇش ـ قۋاتىنا يە بولدىم“، ـ دەدى.

يۇكساك شيجات باستان ـ اياق رۋحاني شۇعىلا ىزدەۋمەن كەلەدى، بۇل ونىڭ بالا كەزدەن العان تاربيەسىمەن تىعىز قاتىستى. يۇكساك شيجاتتىڭ اتاسى ساقا پارتيا مۇشەسى، ساقا قىزىل ارميا جاۋىنگەرى، كەزىندە امەريكا جيھانگەرلىگىنە قارسى تۇرىپ، چاۋشيانعا كومەكتەسۋ سوعىسىنا قاتىناسقان. اكەسى دە ساقا پارتيا مۇشەسى، قىزمەتكە شوگەل، حالىق ٴۇشىن قىزمەت ەتۋگە ىنتالى جان. كىشكەنتايىنان ٴتالىم العان يۇكساك شيجات ەرجەتكەندە سولار سياقتى ادام بولىپ، حالىق ٴۇشىن قىزمەت ەتىپ، مەملەكەتكە ۇلەس قوسۋ مۇراتىن ورناتادى.

حالىق ٴۇشىن قىزمەت ەتۋ ساحنادا عانا ەمەس، دالادا دا بولۋعا ٴتيىس. 2018 ـ جىلى يۇكساك شيجات اۋات اۋدانى جاڭارىق قالاشىعى سۋجايدى قىستاعىنا كەلىپ، ”ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، تۋعىستىرۋ“ بويىنشا قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتىنە اتسالىسىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ جانە اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋدىڭ ٴبىرىنشى شەپ كادرىنا اينالىپ، 4 جىلدان استام ۋاقىت تاباندىلىقپەن ىستەيدى.

بىلتىر يۇكساك شيجات قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتىن تامامداپ، ٴوزى قىزۋ سۇيەتىن ساحناسىنا قايتا ورالادى. ”شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋدى شىكەرلەي ورىستەتۋ شينجياڭنىڭ دامۋى جونىنەن كەلەلى ٴمان الادى“، ـ دەدى ول.

2022 ـ جىلى 8 ـ ايدا قىزمەت ورنىنىڭ ورنالاستىرۋىنا ساي، يۇكساك شيجات شينجياڭ مادەنيەت سارايى ۇيىمداستىرعان ”انار ٴدانى“ ادەبيەت ـ كوركەمونەر بولىمشە شاعىن اترەتىمەن بىرگە تاشقورعان تاجىك اۆتونوميالى اۋدانىنا كەلىپ، قىستاق تۇرعىندارىن، نەگىزگى ساتى ادەبيەت ـ كوركەمونەر تىرەكتىلەرىن، اۋىل ـ قىستاق مادەنيەت جەتەكشىلەرىن، اۋىلعا قايتقان جوعارى مەكتەپ وقۋشىلارىن قامتىعان 120 ادامدى ٴبي، اسپاپتىق مۋزىكا، ۆوكالدىق ٴان، سۋرەت سىزۋ، مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل جانە مانەرلەپ وقۋ سياقتى جاقتاردان باۋليدى.

دەن قويا پىسىقتاۋ ـ جەتەكشىلىك ەتۋ مەن ماشىقتاندىرۋ ارقىلى 8 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى قىستاق تۇرعىندارى مالىمەت بەرۋ كونسەرتىن قويادى. كونسەرتتىڭ باس رەجيسسەرى رەتىندە، يۇكساك شيجات ٴاربىر تۇيىندى ناقتى جەتەكشىلىك ەتەدى. قىستاق تۇرعىندارىمەن اۋىس ـ كۇيىس جاساۋ، ىقپالداسۋ بارىسىندا يۇكساك شيجات كوپشىلىكتىڭ ادەبيەت ـ كوركەمونەر قيمىلىنا دەگەن قىزۋ سۇيىسپەنشىلىگىن تەرەڭ سەزىنەدى ٴارى ادەبيەت ـ كوركەمونەر قيمىلىنىڭ ادامداردىڭ رۋحاني بەت ـ بەينەسىن وزگەرتە الاتىندىعىن بايقايدى.

يۇكساك شيجات ٴونەمى بىلاي دەيدى: ”مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ مۇشەسى جانە مەملەكەتتىك 1 ـ دارەجەلى ارتيس بولۋ ـــ پارتيا مەن حالىقتىڭ ماعان بەرگەن وراسان زور داڭقى“. وسى داڭق الدىندا ول الداعى جەردە مىندەتىن ۇزدىكسىز مۇقيات وتەپ، تۇرمىسپەن شىكەرلەي ارالاسىپ، حالىق اراسىنا تامىر تارتىپ، ٴداۋىر وزگەرىسىن بەينەلەيتىن، پارتيانى جىرلايتىن، وتاندى جىرلايتىن، حالىقتى جىرلايتىن، قاھارمانداردى جىرلايتىن اناعۇرلىم كوپ سارا تۋىندىلار جاراتۋعا كۇش سالاتىندىعىن ٴبىلدىردى، سونداي ـ اق وزىندەگى باسىمدىقتى ساۋلەلەندىرىپ، اناعۇرلىم كوپ ۇزدىك ادەبيەت ـ كوركەمونەر دارىندىلارىن باۋلىپ، جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى ٴداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ تاراتۋشىسى، مادەنيەت ارقىلى حالىققا تيىمدىلىك جاساۋدىڭ اتويشىسى، ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ كوپىرى جانە دانەكەرى بولىپ، شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋدى ىلگەرىلەتۋگە ٴتيىستى كۇش قوساتىندىعىن ايتتى.

قاشاندا رۋحاني شۇعىلا ىزدەۋمەن كەلەدى

ٴتىلشى دەستەلىگى

رۋحاني كۇش ـ قۋات ادامدى وڭاي اسەرلەندىرەدى.

مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ شينجياڭدا تۇراتىن مۇشەسى يۇكساك شيجات بالا كەزىنەن قىزىل وتباسى تاربيەسى ٴنارىن العان؛ اتاسى مەن اكەسى بىردەي ساقا پارتيا مۇشەسى، قاي ـ قاشان دا حالىقتى كوكەيلەرىندە ساقتاعان. يۇكساك شيجات جونىنەن العاندا، بۇل ول ٴۇشىن ەڭ ۇلكەن ماقتانىش.

رۋحاني ٴنار الۋ مەن مۇراگەرلىك ەتۋ بارىسىندا ”حالىق ٴۇشىن قىزمەت ىستەۋ“ تانىمى يۇكساك شيجاتتىڭ كوكەيىنە تەرەڭ ۇيالاعان ٴارى ونىڭ مۇنان بىلايعى قىزمەت بارىسىندا رۋحاني شۇعىلانى سەزگىرلىكپەن تابۋىنا ٴارى كوركەمونەرلىك بەينەلەۋ ٴتاسىلى ارقىلى كوپ ادامعا وسى شۇعىلانى كورسەتۋىنە سەپتىگىن تيگىزگەن.

مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ مۇشەسى بولعانىنان كەيىن، يۇكساك شيجات ارقالاعان جاۋاپكەرشىلىگىنىڭ ٴتىپتى دە اۋىر ەكەندىگىن سەزىندى. ”ٴبىز جۇڭگو حيكايالارىن جاقسى اڭگىمەلەۋىمىز، شينجياڭ حيكايالارىن جاقسى اڭگىمەلەۋىمىز كەرەك“. يۇكساك شيجات: رۋحاني شۇعىلا ـــ حيكايانى جاقسى اڭگىمەلەۋىمىزدىڭ قاينار كوزى ٴارى حالىق ٴۇشىن قىزمەت ىستەۋىمىزدىڭ سارقىلماس قۋات كۇشى، ـ دەدى. بۇگىنگى كۇنى رۋحاني شۇعىلا ىزدەۋ جولىندا يۇكساك شيجاتتىڭ ٴوزى دە شۇعىلا شاشاتىن كۇشكە اينالدى. حالىقتى كوكەيىندە ساقتاعان وسىنداي ساياسي كەڭەس مۇشەسى بۇقارا ناعىز قاجەت ەتكەن ٴارى سەنىمدى ادام سانالماق.

ۇسىنىس جوبالاردى، كەڭەس جوبالاردى قاداعالاۋ

مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى شينجياڭنىڭ جالپىلىق ەنەرگيا بازاسىن قۇرۋىن قولدادى

☐ **انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى شي شين**

”مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى شينجياڭنىڭ ەنەرگيا بايلىعىن اشۋ، پايدالانۋ قىزمەتىنە ايرىقشا ٴمان بەرىپ، شينجياڭ جاڭا ەنەرگياسىن شوعىرلى فورمادا بازالاندىرىپ اشۋدى ىلگەرىلەتۋ، ’شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋ‘ ارناسى قۇرىلىسىن جەدەلدەتۋ، شينجياڭ ەلەكتر جۇيەسىنىڭ تيىن جاڭالاپ دامۋىن ىلگەرىلەتۋ جاقتارىنا وراسان زور نازار اۋدارىپ جانە قولداۋ كورسەتتى“، ـ دەدى 2 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى 13 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى، ەرەكشە ترانسفورماتور جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى پارتكومىنىڭ شۋجيى، القا باستىعى جاڭ شين تىلشىگە ۇسىنىسىنا جاۋاپ قايتارىلۋ جاعدايىن تانىستىرعاندا.

2022 ـ جىلى 13 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ 5 ـ ماجىلىسىندە جاڭ شين ”شينجياڭنىڭ مەملەكەتتىك جاڭا ەنەرگيا بازاسىن تۇلعالاۋىن قولداپ، اناعۇرلىم كوپ ەلەكتردى سىرتقا جەتكىزۋ ارناسىن كوبەيتىپ قۇرۋ، جەرگىلىكتى ورنىنىڭ قابىلداۋىن كەڭەيتۋ، جاڭاشا ەنەرگيا ەلەكتر جۇيەسىن قۇرۋ جونىندەگى“ ۇسىنىستى تاپسىردى، بۇل مەملەكەتتىك قاتىستى تاراۋلارىنىڭ ايرىقشا ٴمان بەرۋىنە يە بولدى، بۇعان مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى تەز ارادا جاۋاپ قايتاردى.

”جاۋاپتا ۇسىنىسىمداعى ٴاربىر ماسەلەنىڭ قازىرگى جاعدايى، قولدانىلعان شارالار، جاريالانعان قاتىستى زاڭ، زاڭ ەرەجە سياقتىلاردىڭ ٴبارى ەگجەي ـ تەگجەيلى تانىستىرىلىپتى، الداعى قىزمەتتەر جونىندەگى ويلار دا اۋىزعا الىنىپتى. مازمۇنى جان ـ جاقتى ەكەن، مەن ايرىقشا رازى بولدىم“، ـ دەدى جاڭ شين.

جاۋاپتا شينجياڭنىڭ ەنەرگيا بايلىعىنىڭ مول ەكەندىگى، مەملەكەتتىڭ ەنەرگيامەن جانە ەلەكترمەن قامداۋ جۇيەسىندە ماڭىزدى رول اتقاراتىندىعى الا قويىلىپتى. شينجياڭ جاڭا ەنەرگياسىن شوعىرلى فورمادا بازالاندىرىپ اشۋدى ىلگەرىلەتۋ جونىندە مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى شينجياڭنىڭ بايلىق ارتىقشىلىعىنا بايلانىستىرىپ، جاڭا ەنەرگيانى تارتىپپەن دامىتۋدى بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، شينجياڭدى قۇمدى ٴشول، قۇبا ٴتۇز، قۋاڭ دالا وڭىرلەرى سياقتى پايدالانىلماعان جەر بايلىعىنا بايلانىستىرىپ، جاڭا ەنەرگيانى سول جەردە اشۋ، پايدالانۋ ۇلگىسىن قاراستىرۋعا، كەڭەيتۋگە جىگەرلەندىردى ٴارى قاتىستى نىسان قۇرىلىستارىن بەلسەنە ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە كومىر ەلەكترى مەن جاڭا ەنەرگيانى ساپالاندىرىپ بىرلەستىرىپ دامىتۋدىڭ كومىر ەلەكتر كاسىبىنىڭ تازا، تومەن كومىرتەكتى بولۋعا قاراي تيىن جاڭالاۋىن جانە جاڭا ەنەرگيانى قابىلداۋىن جەبەۋدەگى ماڭىزىنا ٴمان بەرىپ، كەلەسى قادامدا شينجياڭ جاڭا ەنەرگياسى مەن كومىر بايلىعىنىڭ باسىمدىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، كولەمدى جەل ەلەكتر فوتوۆولت بازاسىن نەگىز، توڭىرەگىندەگى تازا، جوعارى ٴونىمدى، وزىق، ەنەرگيا ۇنەمدەيتىن كومىر ەلەكترىن تىرەك، ورنىقتى، حاۋىپسىز، سەنىمدى ەرەكشە جوعارى كەرنەۋلى ەلەكتر جەتكىزۋ، كەرنەۋ وزگەرتۋ جەلىسىن تاسىمالداۋشى ەتكەن جالپىلىق ەنەرگيا بازاسىن قۇرۋدى زەرتتەيدى، جوبالايدى.

”شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋ“ ارناسى قۇرىلىسىن جەدەلدەتۋ جونىندە جاۋاپتا مەملەكەتتىك ەنەرگيا مەكەمەسى شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋدى جوبالاۋعا، دامىتۋعا ايرىقشا ٴمان بەرىپ، قۇمىلدان جۇڭچيڭگە دەيىنگى ەرەكشە جوعارى كەرنەۋلى تۇراقتى ەلەكتردى جەتكىزۋ ينجەنەرياسىن مەملەكەتتىك ”14 ـ بەسجىلدىق“ ەلەكتردى دامىتۋ جوباسىنا ەنگىزۋدى بەلسەنە قولدايتىندىعى ٴارى ”شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋدىڭ“ 4 ـ ارناسىن زەرتتەۋ، ىسپاتتاۋ تۇرىندەگى ٴتۇيىندى ەلەكتر جەتكىزۋ ينجەنەرياسى ەتەتىندىگى الا قويىلىپتى. قازىر ەلەكتر تورى كاسىپورىندارىنىڭ الدىڭعى مەرزىمدىك قىزمەتتەردى جەدەل ورىستەتۋى بەلسەنە سايكەستىرىلىپ، ينجەنەريا قۇرىلىسى ىلگەرىلەتىلۋدە.

”شينجياڭنىڭ وزىندە جەتىلگەن، دامىعان مەملەكەتتىك جوعارى، جاڭا تەحنيكا كاسىپورنى رەتىندە، ٴبىز شينجياڭنىڭ ەنەرگيا بايلىعى ارتىقشىلىعىن، ابزالدىلىعىن تياناق ەتىپ، جاسىل، جوعارى ساپالى دامۋدى نەگىزگى جەلى ەتىپ، وزىق ەنەرگيا تەحنيكاسىندا جاڭالىق اشۋدى قوزعاۋشى ەتىپ، جاڭا دامۋ ارناسىنا بەلسەنە قىزمەت وتەپ جانە تۋعىسىپ، شينجياڭنىڭ مەملەكەتتىك ەنەرگيا بايلىعىن ستراتەگيالىق قامتاماسىز ەتۋ بازاسىن بەلسەنە تۇلعالاۋىنا ۇلەس قوسامىز“، ـ دەدى جاڭ شين.

(باسى 1 ـ بەتتە)

داۋ ـ شاردى شەشۋگە باستاماشىلدىق ەتىپ، تورەلىك ايتۋ قىزمەتىنىڭ ادىلدىلىگىن، جوعارى ونىمدىلىگىن، ارنايىلانۋ دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، تورەلىك ايتۋ قىزمەتىنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋعا اناعۇرلىم ويداعىداي قىزمەت وتەۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: دامۋعا جاڭالىق اشۋ ارقىلى دەم بەرۋ ستراتەگياسىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، ٴتۇيىندى سالالاردا عىلىمي زەرتتەۋدەن قامال الۋدى جەدەلدەتىپ، عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ مەن كاسىپ سالاسى دامۋىنىڭ تەرەڭدەي توعىسۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. بازاردىڭ بايلىقتى جايعاستىرۋداعى شەشۋشى رول اتقارۋى مەن ۇكىمەتتىڭ رولىن اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەندىرۋدى ۇشتاستىرۋعا تاباندى بولىپ، عىلىم ـ تەحنيكانى باسقارۋ ٴتۇزىلىسىن ۇزدىكسىز كەمەلدەندىرىپ، كوپ نەگىز توپتالعان، اشىق تا سايكەسكەن حالىقارالىق بىرەگەي عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ ەكولوگياسىن بەلسەندى تۇلعالاۋ كەرەك. عىلىم ـ تەحنيكا تۇرىندەگى كاسىپورىن شوعىرىن باۋلىپ، زورايتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ شەشۋشى تەحنيكاداعى تىرەكتىك قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وڭىرلىك عىلىم ـ تەحنيكا جانە كاسىپ سالاسىندا جاڭالىق اشۋ بيىك بەلەسىن تۇلعالاپ، رايونىمىزدىڭ جاڭا دامۋ ارناسىنا تۋعىسۋىنا، جوعارى ساپالى دامۋدى ىلگەرىلەتۋىنە كۇشتى عىلىم ـ تەحنيكالىق تىرەك ازىرلەۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: جاڭا دامۋ ۇستانىمىن تولىق، دالمە ـ ٴدال، جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، شينجياڭنىڭ ساپالى مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرى كاسىپ سالاسى شوعىرىن كۇش سالا قۇرىپ، مال شارۋاشىلىعىن گۇلدەندىرۋ ارەكەتىن بار كۇشپەن اتقارىپ، جايىلىم مال شارۋاشىلىعىنىڭ تيىن جاڭالاپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى جەدەل ىلگەرىلەتىپ، جايىلىم مال شارۋاشىلىعىنىڭ كولەمدى، ولشەمدى، ماركالى، ينفورماتسيالانا دامۋ دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. مال ازىعى مال شارۋاشىلىعى عىلىم ـ تەحنيكاسىندا جاڭالىق اشۋعا تىعىز سۇيەنىپ، تابيعي جايىلىمدى قاتاڭ قورعاپ جانە ودان عىلىمي پايدالانىپ، جاساندى جايىلىمدى بەلسەنە دامىتىپ، كوپ نەگىزدى كاسىپ سالاسىنىڭ تۋعىسا دامۋىن ىلگەرىلەتىپ، رايونىمىز مال شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن، ونىمدىلىگىن جانە جالپىلىق باسەكەلىك قۋاتىن كۇش سالا جوعارىلاتۋ كەرەك. باستى مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرىمەن قامداۋدى ماڭىزدى ورىنعا قويىپ، ساپالى مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرىمەن قامداۋدى ۇزدىكسىز كەڭەيتىپ، تۇتىنۋشىلاردىڭ ەرەكشە مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنە بولعان قاجەتىن اناعۇرلىم ويداعىداي قاناعاتتاندىرۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: ۇكىمەت فۋنكتسياسىنا بەلسەنە بۇرىلىس جاساپ، شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپالاندىرۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۋدىڭ 3 جىلدىق ارەكەتىن زور كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، ”تومەنگە بەرۋ، باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ“ رەفورماسىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ۇكىمەت قۇرىلىمدارىن ىقشامداپ، ۇقىقتى تومەنگە بەرۋدىڭ اناعۇرلىم تىڭعىلىقتى بولۋىنا، تومەنگە بەرۋ مەن باسقارۋدىڭ ۇشتاسۋىنىڭ اناعۇرلىم عىلىمي بولۋىنا، قىزمەت وتەۋدى ساپالاندىرۋدىڭ اناعۇرلىم دالمە ـ ٴدال بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، بازار نەگىزگى تۇلعاسىنىڭ رازىلىق دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، بازارلانعان، زاڭمەن باسقارىلاتىن، حالىقارالانعان شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن جەدەل تۇلعالاۋ كەرەك. ”ەكىدەن استە اۋىتقىماۋعا“ تاباندى بولىپ، ٴتۇرلى بازار نەگىزگى تۇلعالارىنىڭ مال ـ مۇلىك ۇقىعى مەن زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن زاڭ بويىنشا تەڭ تۇرعىدا قورعاپ، كوپ ٴتۇرلى شارالاردى قاتار قولدانا وتىرىپ حالىقتىق كاسىپورىنداردى، ورتا، شاعىن، ۇساق كاسىپورىنداردى جانە جەكە ونەركاسىپ ـ ساۋداگەرلەردى قينشىلىقتان قۇتىلدىرىپ، بازار نەگىزگى تۇلعالارىنىڭ ومىرشەڭدىگىن ٴونىمدى مازداتىپ، بازار نەگىزگى تۇلعالارىن ۇزدىكسىز باۋلۋ، زورايتۋ كەرەك. جاۋاپكەرشىلىكتى تياناقتاندىرۋدى كۇشەيتىپ، سايكەستىرۋدى، سالىستىرۋدى كۇشەيتىپ، ٴتۇرلى رەفورما شارالارىنىڭ تياناقتانىپ ونىمدىلىك كورسەتۋىن ناقتى ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس باسقا دا ىستەردى اقىلداستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴبىر ـ ٴبىرىنىڭ شەكاراسىنا كىرمەيتىن. شەكارا وتكەلى سىرتقى ساۋدا كاسىبىنىڭ دامۋىنا ىلەسە، بۇرىنعى قازاقستان جاقتىڭ شوفەرلەرى جۇرگىزگەن قازاقستان جاقتىڭ جۇك اۆتوموبيلدەرىنىڭ شەكارادان شىعۋ ۇلگىسى كۇن سايىن ارتقان تاسىمال قاجەتىن قاناعاتتاندىرا المادى.

تاياۋدا باسىپ تاراتىلعان «اۆتونوميالى رايوننىڭ سىرتقى ساۋدانىڭ ورنىقتى دامۋىن قولداۋ جونىندەگى ٴبىرقانشا شاراسىندا» ساۋدانىڭ ىركىلىسسىزدىگىن كۇش سالا جەبەپ، شەكارا وتكەلدەرى زات تاسىمالىندا توتە جەتكىزۋ قىزمەتىن قالپىنا كەلتىرۋدى جەدەل ىلگەرىلەتۋ العا قويىلدى. دولاتى كەدەنى تالاپ بويىنشا قازاقستان جاقتىڭ كەدەنىمەن بايلانىس ورناتۋ مەحانيزمىن پايدالانىپ، جەرگىلىكتى ۇكىمەتتەردىڭ، كاسىپورىنداردىڭ قازاقستان جاقتىڭ كەدەنىمەن كەڭەسۋ كوپىرىن سالىپ، جۇڭگو جاقتىڭ 30 جۇك اۆتوموبيلىنىڭ سىرتقى ساۋدا تاسىمال قىزمەتىن ورىستەتۋىنە تۇرتكى بولىپ، شەكارا وتكەلىندە كۇن سايىن ارتىپ وتىرعان شەكارا اتتاپ زات تاسۋ قاجەتىن قاناعاتتاندىردى.

وسى رەتكى جۇكتى كەدەنگە مالىمدەگەن شينجياڭ جۇڭتيان بوۋاڭ حالىقارالىق زات اينالىمى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ديرەكتورى حى تيانجيا مىنانى ٴبىلدىردى: جۇڭگو جاقتىڭ جۇك اۆتوموبيلدەرى وسىدان شەكارادان شىعىسىمەن ىركىلىسسىز قاتنايدى، شەكارا وتكەلى ”توتە جەتكىزۋ“ ۇلگىسىندە ٴار اۆتوموبيلدەن ۇنەمدەلەتىن زات اينالىمى وزىندىك قۇنى 5000 دوللاردىڭ ۇستىندە بولىپ، كاسىپورىنداردىڭ شەكارا اتتاپ تاسىمالداۋ وزىندىك قۇنىن بارىنشا تومەندەتتى.